
OPERAČNÍ UMĚNÍ A TAKTIKA

ORGANISACE A PLÁNOVÁNÍ ÚTOČNÉ OPERACE VŠEVOJSKOVÉ ARMÁDY S DŮRAZEM NA VYVEDENÍ VOJSK K PRŮLOMU Z CHODU

Podplukovník Augustin Hujša a
podplukovník Antonín Pantůček

Současný útočný boj se kromě jiného vyznačuje značným nahromaděním živé síly a bojové techniky, zvláště ve výchozích prostorech k útoku, v nichž jsou vojska vystavena delší dobu úderům zbraní hromadného ničení.

Tím dochází k velké zranitelnosti bojové sestavy, jejíž zaujetí se dá velmi těžko utajit, přihlédneme-li k možnostem techniky, které nepřítel používá při průzkumu.

I vlastní vybudování výchozího prostoru, k němuž je třeba nebývalého rozsahu ženijních prací a velkého množství materiálu, velmi ztěžuje utajení veškerých příprav k útoku.

Důležitost momentu překvapení a s ním souvisící utajení si přímo vynucují hledat nové, pružnější a takové formy boje, které by měly vliv na použití vyspělé techniky a zbraní hromadného ničení nepřítelem a do značné míry je omezily.

Jednou z takových forem, která se studuje a zavádí v naší armádě, je průlom připravené obrany nepřítele z chodu. Tento způsob má nesporně nejen mnoho výhod, ale i nevýhod. Je na nás, abychom počet nevýhod snížili.

Poněvadž při průlomu z chodu vzniká velmi mnoho nových, dosud nezpracovaných otázek, je nutno, aby byly důkladně promyšleny, vyjasněny, prohloubeny a prakticky vyzkoušeny.

Přípravné období, které je důležitým článkem úspěchu útočné operace, vyznačuje se všeobecně následující činností:

a) organizací a plánováním vyvedení vojsk při průlomu nepřátelské obrany s rozvíňováním svazků z chodu a

b) organizací a plánováním vlastní útočné operace.

Organizaci a plánování vyvedení vojsk při průlomu z chodu provádí vševojsková armáda podle směrnic štábu frontu.

Náš článek je zaměřen na plánování a provedení vyvedení vojsk vševojskové armády druhého sledu frontu při průlomu připravené obrany nepřítele z chodu a budou v něm uvedeny hlavní myšlenky a názory na danou aktuální tematiku.

Plánování vyvedení vojsk při průlomu připravené obrany s rozvinováním svazků z chodu

Vševojsková armáda druhého sledu frontu se soustřeďuje v hloubce 100 km a více od linie fronty.

V tomto prostoru dostává velitel vševojskové armády směrnice od velitele fronty; v něm se také provádí většina prací spojených s plánováním vyvedení vojsk na čáru zasazení. Bude účelné vytvořit dvě operační skupiny, z nichž jedna skupina bude plánovat vyvedení vojsk na čáru zasazení a druhá bude plánovat vlastní útočnou operaci; tato skupina bude včas předsunuta na nové velitelské stanoviště.

Podkladem pro plánování operace jsou

— směrnice velitele fronty a pokyny (rozkazy) velitelů druhů vojsk fronty,

— rozhodnutí velitele vševojskové armády a

— pokyny velitele vševojskové armády.

Štáb armády musí připravit pro rozhodnutí velitele armády, kromě podkladů k průlomu ještě nutnou hrubou kalkulaci pro provedení přesunu. Velitel armády upřesní v pokynech své rozhodnutí a tím dá svému štábu podklad pro plánování zaujetí bojové sestavy pro průlom z chodu.

Pokyny pro velitele armády mohou obsahovat

— dobu provedení přesunu (kolik nocí),

— vyčkávací prostory (jsou-li nutné),

— způsob zaujetí palebných postavení dělostřelectvem,

— počet pochodových os,

— způsob maskování,

— uspořádání pochodové sestavy,

— dobu pohotovosti, po případě další body.

Plánování vyvedení vojsk k průlomu z chodu zpracovává operační oddělení armády v těsné součinnosti s ostatními příslušníky štábů druhů vojsk.

Pro hladké a včasné zaujetí výchozí sestavy vypracuje štáb »Plán vyvedení vojsk k průlomu z chodu«. Tímto plánem, který je souhrnem několika plánů, je ušetřen čas a práce štábu. Plán zpracovává operační skupina skládající se asi ze dvou až tří důstojníků operačního oddělení a po jednom důstojníku od štábů druhů vojsk, i týlu.

Zpravidla bude výhodné přibrat ke zpracování plánu i některé příslušníky operačních oddělení svazků.

Plán vyvedení vojsk k průlomu z chodu se zpracovává na mapě a obsahuje

— uskupení svazků a útvarů před zahájením pochodu,

— vyčkávací prostory svazků dělostřelectva (budou-li zaujímány),

— pochodové osy,

— regulační čáry,

— rozmístění správců pořádkových prostorů a pochodových os,

— označení pořádkových prostorů svazků a armády,

— výchozí sestavu pro průlom z chodu,

— bojové zabezpečení a p.

Další část tohoto plánu je zpracována v následujících tabulkách:

1. Schema pochodové sestavy.
2. Doba průchodu proudů regulačními čarami.
3. Bojové zabezpečení přesunu.
4. Potřebné údaje týkající se organisace pořádkové služby a provedení přesunu.

Několik poznámek k uvedenému plánu

K části plánu zpracované na mapě není třeba bližšího vysvětlení.

K jednotlivým tabulkám je třeba uvést:

1. Schema pochodové sestavy nám dává uspořádání sestavy pro pochod a zaujetí bojové sestavy armády pro průlom z chodu; pochodové proudy je nutno kreslit aspoň zhruba v měřítku a vyznačit u nich náležitou hloubku se vzdálenostmi mezi proudy. Podrobnější uspořádání pochodových proudů dělostřelectva, jakož i podrobné rozpracování pochodu bude úkolem štábu dělostřelectva armády.

Při pochodu můžeme všeobecně počítat s hustotou 30 až 35 vozidel na 1 km, s praporními vzdálenostmi 500 m, plukovními 1 km a divisními 5 km; větší vzdálenosti pro zkrácení proudů nejsou na místě a neodpovídají praxi. Při zpracování této části nám zvláště vysvitne výhoda přibrání důstojníků štábů od příslušných svazků.

2. Doba průchodu proudů regulačními čarami obsahuje označení proudů na jednotlivých pochodových osách s udáním doby průchodu na regulačních čarách. Označení proudů je shodné se schematem pochodové sestavy. Podle této tabulky a části zpracované na mapě vydává štáb pokyny pro organizaci a provedení pořádkové služby, a tak se vyhne zbytečnému zpracování různých dílčích a doplňkových tabulek. Potřebuje-li štáb zjistit dobu průchodu dalšími místy, která nejsou v tabulce zachycena, zjistí se to tím způsobem, že připočte nebo odečte příslušný čas (dobu potřebnou k pochodu od nejbližší regulační čáry nebo k nejbližší regulační čáře) od času uvedeného u nejbližší regulační čáry.

3. Bojové zabezpečení přesunu s částí zpracovanou na mapě umožňuje štábu přehled o bojovém zabezpečení při přesunu a dává konkrétní podklady pro zpracování nařízení pro jednotlivé části bojového zabezpečení vojsk.

4. Potřebné údaje uvedené pod tabulkami upřesňují a doplňují provedení pochodu, jakož i organizaci pořádkové služby.

Další podrobnosti viz v příloze 1.

Zpracování plánu vyvedení vojsk k průlomu z chodu, jak již bylo uvedeno, zúčastní se vyčleněná operační skupina.

Při zpracování plánu jsou příslušníci druhů vojsk povinni

- dát podklady pro přesun příslušného druhu vojska,
- navrhnout včlenění proudů do celkové sestavy armády,
- upřesnit bojové zabezpečení přesunu,
- klást zvláštní požadavky na přesun svého druhu vojska (eventuální pochod určité části předem, mimo celkový přesun armády a p.); tyto požadavky slaďuje operační oddělení armády.

Další podrobnosti uvedl podplukovník J. Kavena v článku »Plánování přesunu vojsk armády« ve Vojenské mysli z roku 1956, zvláštní číslo.

Bojové zabezpečení pochodu

Pro obsáhlost této stati se zaměříme jen na charakteristickou část, která se týká čistě pochodů svazků armády, spojených se zaujetím bojové sestavy pro průlom z chodu.

Bojové zabezpečení pochodu záleží hlavně v organisování

- průzkumu,
- zajištění vojsk,
- PTO, PVO, obrany proti nepřátelským vzdušným výsadbám,
- ochrany proti zbraním hromadného ničení,
- maskování.

Průzkum bude zaměřen hlavně na pochodové osy, vyčkávací a výchozí prostory bojové sestavy. Štáb armády získává potřebné zprávy především od svazků v dotyku, s nimiž udržuje trvalý styk, a ze štábu frontu. Nejnaléhavější je průzkum pochodových os, který provádějí všechny svazky a útvary armády, a to všeobecně tak, aby každý svazek a útvar prováděl průzkum těch os, po nichž bude pochodovat; svazky prvního sledu provedou průzkum pochodových os až po přední okraj obrany jednotek v dotyku, svazky druhého sledu až tam, kde se jejich pochodové osy napojují na osy svazků prvního sledu. Průzkum předpokládaných přísunových a odsunových cest armády provádějí hlavně ženijní útvary armády.

Při průzkumu vyčkávacích prostorů klademe důraz na vyhledání prostorů k ukrytí sestavy a na snadné vyvedení vojsk k dalšímu pochodu.

Pro každý svazek prvního sledu se určují aspoň dvě samostatné komunikace a v rámci armády jedna až dvě náhradní, i když by bylo třeba mít jednu náhradní komunikaci pro každou divisi. Těchto náhradních komunikací můžeme částečně použít pro pochod kratších proudů, avšak je-li některá hlavní komunikace přerušena, musíme jich plně využít. Organisaci průzkumu řídí operační oddělení hlavně v součinnosti s ženijním vojskem. Aby průzkum splnil svůj velmi důležitý úkol, je nutno závčas vydat náležitá jasná nařízení.

Zajištění pochodu je organisováno veliteli pochodových proudů.

Bude-li nutno pro velkou vzdálenost od linie fronty zaujímat vyčkávací prostory, určuje nebo aspoň v některých případech slaďuje štáb armády průběh čáry strážních záští u svazků.

Protitanková obrana armády je organisována s důrazem na zabezpečení rozvinutí bojové sestavy armády. Proto je DPTZ armády a svazků včleněna do čela pochodových sestav před dělostřelectvo, po případě může být vysunuta i dříve.

Při eventuálním zaujetí vyčkávacích prostorů budou DPTZ a POZ připraveny k přehrazení nebezpečných směrů na několika čarách rozvinutí k odrazení případného nepřátelského útoku.

Protivzdušná obrana. Hlavní prostředkem ochrany armády při vyvedení vojsk k průlomu z chodu je stíhací letectvo a protiletadlové řízené střely působící ve vzájemné součinnosti podle plánu frontu. Stíhací letectvo chrání vojska přehrazováním nejohroženějších směrů v nepravidelných intervalech, někdy střehem na letištích, po případě blokováním nepřátelských letišť. V údobí vyvedení vojsk jsou velmi důležité údery bombardovacího letectva a řízených střel na letiště nepřátelského průzkumného letectva, na letiště nosičů atomových zbraní a na zjištěné odpa-

lovací základny řízených střel. Činnost stíhacího letectva a protiletadlových řízených střel doplňuje protiletadlové dělostřelectvo. Malorážní dělostřelectvo bude zařazeno v pochodových proudech a připraveno k ochraně pochodové sestavy pro celou dobu přesunu.

Nejzranitelnější prostory (přechody, křižovatky, soutěsky a p.) brání zvlášť vyčleněné a předem vysílané skupiny APŁDS a některé důležité prostory může bránit protiletadlové dělostřelectvo frontu.

Hláska armády a hlásky svazků jsou během přesunu zapojeny na vlnu výstrahy frontu nebo armády v dotyku.

Radiotechnické hlásky armády se rozvinují a zahajují svou činnost až v průběhu útoku.

Ochrana proti zbráním hromadného ničení. Štáb armády musí zabezpečit všechny pochodové proudy před účinky zbrání hromadného ničení; činí tak na nejdůležitějších směrech organickými a posilovými prostředky armády a svazků.

Dále musí štáb armády usměrňovat:

- kam zaměřit chemický, radiační a biologický průzkum svazků a kam až nebo kde budou působit prostředky armády a frontu;
- kdy a kde budou připraveny chemické útvary vlastní armády, armády v dotyku nebo frontu k provedení zásahů;
- kdy a kde je připraven k rozvinutí prapor zvláštního určení a CHPPN armády;
- kdy a kde budou připraveny ženijní prostředky armády k použití.

Organisace chemického, radiačního a biologického průzkumu, jakož i příprava zásahu prostředků armády k ochraně proti zbráním hromadného ničení musí být organisována jak na celou hloubku přesunu a na vyčkávací prostory, tak i na prostory rozvinutí dělostřelectva a svazků prvního sledu armády. Z toho důvodu bude nutno předsunout část těchto prostředků, po případě zařadit je do prvních sledů pochodových proudů.

Maskování. V nařízení pro maskování uvádí štáb armády:

- zákaz používat světél a ohňů,
- která vozidla budou používat prostředků k vidění v noci (infradalekohledů), po případě maskovacích světlometů, spodních světlometů,
- způsob použití odstupových svítilen,
- způsob rušení účinku nepřátelských radiolokátorů,
- rozmístění úhlových odrážeců.

Některá běžná nařízení týkající se maskování budou jednotky provádět trvale.

Operační maskování organisuje štáb frontu a armáda provede jen dílčí část celkového plánu.

Pořádková služba

Bylo by jistě účelné, aby armáda prováděla pořádkovou službu v celém prostoru až po poslední regulační čáru; poněvadž však jde o příliš velký prostor a dlouhé pochodové osy a armáda nemůže tento úkol svými prostředky zajistit, organisuje pořádkovou službu

- na přísunových a odsunových osách armády připravující průlom,
- v prostoru AZZ,

— na zvlášť důležitých prostorech (přechody pohorími, přes řeky a p.),

— na regulačních čarách.

Pořádkové prostory svazků prvního sledu se vymezují časově a prostorově, aby je mohly po ukončení přesunu odevzdat jiným svazkům (zpravidla svazkům druhého sledu armády).

Střelecké, mechanisované a tankové divise, které mají orgány pro pořádkovou službu, organisují pořádkovou službu i ve prospěch jiných útvarů druhů vojsk (hlavně dělostřelectva), které buď orgány nemají nebo nestačí svými silami pořádkovou službu zabezpečit. Jen podle těchto zásad bude plynulost a pohotovost pořádkové služby zajištěna.

Zvýšenou pozornost při pořádkové službě je třeba zaměřit na prostory rozvinutí dělostřelectva a na čáry rozčleňování svazků. Vytyčení prostorů jednotlivých dělostřeleckých oddílů, po případě baterií, jakož i cest k nim organisují štáby dělostřelectva. Dělostřelecké oddíly a baterie zavedou do palebných postavení zvláštní průvodci, kteří očekávají svoje jednotky na hlavních osách v místech, odkud odbočují předem vytyčené cesty do palebných postavení. Aby nedošlo ke zdržení nebo pomíchání jednotek, musí být předem provedeno i rozdělení a vytyčení prostorů jednotlivým bateriím a vozidlům. Veškeré tyto práce musí být do všech podrobností připraveny během dne před zaujetím bojové sestavy pro průlom z chodu. Podobným způsobem se zabezpečuje a pomocí průvodců provádí zavádění proudů střeleckých praporů nebo rot prvního sledu do jejich určených prostorů (na cesty) ve výchozí sestavě.

Podrobná organisace pořádkové služby má značný vliv na včasné a plynulé rozvinování (hlavně dělostřelectva), na zaujetí bojové sestavy k průlomu a tím i na úspěch celé operace.

Organisování pořádkové služby v prostoru armády se provádí podle stejných zásad jako v pořádkových prostorech svazků. Správcem pořádkového prostoru armády bude často zástupce velitele armády nebo kompetentní příslušník štábu armády, a to z toho důvodu, aby mohl samostatně provádět eventuální změny v přesunech vzhledem k situaci a v duchu předpokládaného plánu. Správce pořádkového prostoru bude vybaven podobně jako správcové svazků; zabezpečení personálem a materiálem bude však hodnotnější, odpovídající stupni armády. K zabezpečení kontroly a spojení je správce pořádkového prostoru armády vybaven 2 až 3 vrtulníky a spojovacími letouny.

Na regulačních čarách organisuje pořádkovou službu armáda, ale jen na nejdůležitějších místech, protože sama nebude zpravidla schopna obsadit všechna místa na regulační čáře; tato místa zabezpečí pořádková služba svazků. Vzdálenost jednotlivých regulačních čar bude asi 50 km i více, podle situace.

Zaujetí bojové sestavy pro průlom z chodu

Aby byla vlastní vojska co nejméně vystavena účinkům nepřátelských zbraní hromadného ničení a aby bylo dosaženo momentu překvapení, je žádoucí, aby byla bojová sestava (i dělostřelectva) pro průlom připravené obrany z chodu zaujata co nejpozději, a to během poslední noci.

Nebudeme-li se řídit touto zásadou, budou naše přípravy nepříteli, který používá nejvyspělejší techniky, předem prozrazeny a celá útočná operace může být zmařena.

K zaujetí bojové sestavy pro průlom z chodu během jedné noci je třeba

- dokonale a do všech podrobností organisovat pořádkovou službu,
- mít dostatek upravených a vybudovaných cest,
- dobře organisovat veškeré přípravy vojsk k zaujetí bojové sestavy.

Nejdůležitějším předpokladem pro zaujetí bojové sestavy z chodu během jedné noci je dostatečné množství cest. Proto rozšíříme v hloubce 15 až 20 km od linie fronty dvě divisní osy na čtyři a tím zabezpečíme rychlé rozvinutí dělostřelectva a zároveň zkrátíme hloubku proudů svazků prvního sledu (z 50 km na 25 km); tím umožníme i rychlejší rozvinování a zasazování druhých sledů.

Bude-li výchozí čára volena asi 8 km od předního okraje nepřátelské obrany, dosáhla by hloubka bojové sestavy divisí prvního sledu v době atomového úderu až 50 km. Čela druhých sledů těchto divisí by byla v hloubce asi 30 km. Uvedené hloubky a vzdálenosti jsou příliš velké a zabraňují včasnému zasazení zvláště druhých sledů divisí vzhledem k provádění dlouhých přesunů (40 km i více). Připočteme-li k tomu ještě zdržení nepřátelskými zásahy, je včasné zasazení druhých sledů problematické.

Rovněž záloh velitele armády, umístěných vzhledem k ostatním svazkům ve vzdálenosti 60 až 70 km od čáry dotyku, by nemohlo být použito včas.

Aby byly práce spojené s budováním a úpravou nutných cest skončeny včas, musí pomoci jednotky v dotyku nebo zvláště vyčleněné jednotky podle nařízení štábu fronty skoro vždy předtím, než velitel armády vydá rozhodnutí. K utajení operace je nutné, aby jednotky v dotyku neznaly pravý účel prováděných prací, nýbrž aby je chápaly jako součást ženiijního budování obrany.

Dále se zmíníme o zaujetí palebných postavení dělostřelectva během jedné noci, protože je jedním z hlavních problémů při průlomu z chodu.

Bude-li prostor soustředění armády vzdálen od linie fronty 50 až 70 km, nebudou svazky armády zaujímat vyčkávací prostory. Jinak je tomu u dělostřelectva čítajíc v to dělostřelectvo protitankové a protiletadlové, které se zúčastní dělostřelecké přípravy; to se musí v noci z D-2 na D-1 předsunout do vyčkávacího prostoru poblíž hlavních pochodových os, po nichž se bude přesunovat do prostorů palebných postavení. Vzdálenost vyčkávacího prostoru dělostřelectva je asi 20 až 30 km od linie fronty. Uspořádání proudů musí být přizpůsobeno pozdějšímu zaujímání palebných postavení jednotlivými dělostřeleckými oddíly nebo protiletadlovými bateriemi; to znamená, že v čele proudů budou dělostřelecké oddíly, které budou zaujímat palebná postavení co nejbližší čáře dotyku. Celkové uspořádání proudů musí již předem vyloučit zbytečné předjíždění nebo dokonce křížování cest během pochodu do palebných postavení. Velitelé dělostřeleckých oddílů, po případě baterií se kromě jiné činnosti zaměří na průzkum a vytyčení cest do palebných postavení; činí tak s určenými průvodci v době, kdy jejich dělostřelecké oddíly budou ještě ve vyčkávacím prostoru.

U svazků se v noci z D-2 na D-1 uspořádávají praporeční a rotní proudy; posilové prostředky rot, praporů a pluků se včleňují do příslušných proudů; podobně je nutno uspořádat proudy OZP průzkumných odřadů atd., čímž je zabezpečena plynulost a včasnost zaujímání bojových sestav pro průlom z chodu.

Pro lepší zdůvodnění a přesvědčivost, že dělostřelectvo (čítajíc v to protitankové a protiletadlové) je schopno zaujmout palebná postavení během jedné noci, rozvedeme příklad uvedený v příloze 4. Pochodový proud na nejzatíženější ose bude za uvedených předpokladů asi 22 km dlouhý; rozdělením divisní pochodové osy na dvě rozdělí se i pochodový proud dělostřelectva na dva proudy dlouhé asi 10 km.

Podrobná kalkulace:

— 15km vzdálenost (z vyčkávacího prostoru do místa, kde se jedna osa hlavní dělí na dvě vedlejší) při pochodové rychlosti 12 km/hod.	75 min.,
— 20km vzdálenost (od rozdělení hlavní osy po konec vedlejší cesty) při pochodové rychlosti 8 km/hod.	150 min.,
— 5,7km hloubka pochodového proudu zmenšená o hloubku paleb. postavení dělostřelectva při rychlosti 8 km/hod.	43 min.,
— 2km odbočka od vedlejší cesty do palebného postavení při pochodové rychlosti 3 km/hod.	40 min.,
— příprava dělostřelectva	120 min.

Celková doba pro přesun a přípravu dělostřelectva 428 min.
= 7 hodin a 8 minut.

Poznamenáváme, že některé předsunuté oddíly protiletadlové, po případě protitankové útvary přidělené armádě mohou být umístěny před plánovaným vyčkávacím prostorem dělostřelectva armády a v noci z D-2 na D-1 za dodržení všech pravidel přísného utajení přesunuty přímo do palebných postavení.

Zároveň v tuto dobu mohou být předsunuty VS dělostřeleckých skupin, po případě dělostřeleckých brigád a útvarů, aby velitelé a štáby mohli řídit zaujetí palebných postavení.

Zaujetí bojové sestavy svazky prvního sledu může být takto plynulé a včasné; proudy svazků se totiž přesunují za pochodovými proudy dělostřelectva.

Štáb vševojskové armády řídí a usměrňuje pochod podle plánu vedení vojsk do průlomu z chodu. Pro záložní pochodové osy vymezuje cesty o menší výkonnosti; lze jich použít i pro pochod kratších pochodových proudů.

Ve zvlášť důležitých prostorech, kde může dojít k narušení pochodu, připravují se již předem objížďky. Štáb musí mít rovněž připraveny určité jednoduché varianty řízení pochodu pro případ vyřazení určité pochodové osy. Změny pochodových os, ať již z jakýchkoli důvodů, se nejlépe, a proto také nejčastěji provádějí na nejbližší regulační čáře armády nebo divise.

Činnost štábu armády je hlavně zaměřena na kontrolu a řízení pořádkové služby s důrazem

- na výchozí čáru svazku,
- na regulační čáry,
- na prostory palebných postavení dělostřelectva.

Hlavním pojítkem v tomto údobí je linkové, po případě směrové spojení, zajištěné radiovým spojením (jen radiové signály), vrtulníky a jinými pohyblivými pojítky.

Orgány armády na armádních regulačních čarách jsou zapojeny buď na pořádkový prostor divise nebo přímo na správce pořádkového prostoru armády. Štáb armády musí mít nepřetržité spojení se správcem pořádkového prostoru armády a se štáby přesunujícími se svazků. Správcové pořádkových prostorů svazků a správce pořádkového prostoru armády musí být vzájemně spojeni a znát svá stanoviště. Řízení vojsk během pochodu se uskutečňuje prostřednictvím orgánů pořádkové služby a štábem armády. Operační skupiny štábů svazků a armády budou často přesunovány vrtulníky (letouny), čímž se získá drahocenný čas pro jejich činnosti. Soudobý boj vyžaduje, aby měl štáb armády k řízení přesunu předem připraveny radiové signály. Štáb armády určuje osy pochodu podřízeným svazkům a seznamuje je s osou přesunu štábu armády a s pravděpodobnými dobami průchodu jednotlivými regulačními čarami nebo důležitými místy.

Uspořádání bojové sestavy mechanisované divise prvního sledu je vidět v příloze 3. PDS prvního sledu jsou včleněny do pochodových proudů pluků. Celo bojové sestavy mechanisované divise při průlomu z chodu je asi 4 až 5 km od čáry dotyku; to odpovídá bezpečnostní vzdálenosti při použití atomové pumy malé ráže na druhý zákop nepřátelské obrany. Rozčlenění do rotních proudů se provádí až po projetí palebnými postaveními dělostřelectva a jejich uspořádání musí odpovídat počtu průchodů v minových polích.

Ve svém pojednání jsme zdůvodnili možnost vyvedení vojsk do průlomu z chodu za jednu noc. Netvrdíme však, že je nutno a také v každém případě možno zaujmout bojovou sestavu k průlomu z chodu, i dělostřelectvem, za jednu noc. Na příklad na způsob zaujetí palebných postavení dělostřelectva (předposlední nebo poslední noc před útokem) bude mít značný vliv potřeba dělostřeleckých a minometných hlavních pro dělostřeleckou přípravu zteče. Je přece podstatný rozdíl mezi hustotou 70 až 150 hlavních na 1 km a dobou potřebnou k zaujetí palebných postavení menšího nebo většího počtu dělostřelectva.

Uvedeme několik poznámek k vyvedení vojsk k průlomu z chodu se zaujetím palebných postavení dělostřelectva den před útokem a několik vysvětlivek k příloze 2.

Prostor soustředění armády je asi 110 až 180 km od čáry dotyku, což vyžaduje, aby dělostřelectvo určené pro dělostřeleckou přípravu zteče a první sled armády zaujaly vyčkávací prostory.

Celkové přeskupení bude provedeno takto:

V noci z D-3 na D-2 (první noc) se přesune většina dělostřelectva do vyčkávacího prostoru 20 až 40 km od čáry dotyku. Pochodové proudy musí být uspořádány tak, aby se při zaujímání palebných postavení pochodové proudy nekřížovaly, po případě nepředcházely; to znamená, že

veškeré dílčí přesuny spojené s uspořádáním pochodových proudů na pochodové osy musí být provedeny v předcházející noci.

Předsunuté útvary dělostřelectva, vzdálené všeobecně do 50 až 60 km od čáry dotyku, mohou v noci z D-3 na D-2 zaujmout přímo palebná postavení.

V noci z D-2 na D-1 (druhá noc) zaujme většina dělostřelectva palebná postavení. Divise prvního sledu se přesunou do vyčkávacích prostorů asi 20 až 40 km od čáry dotyku, zatím co divise druhého sledu zůstanou na místě.

V noci z D-1 na D 1 (třetí noc) zaujmou divise prvního sledu armády bojovou sestavu; bojová sestava jejich prvních sledů je přizpůsobena použití atomových pum. Divise druhého sledu armády zaujmou vyčkávací prostory v hloubce 40 až 50 km od čáry dotyku.

Vše ostatní je zřejmé z přílohy 2.

Vzhledem na utajení a s tím související operační maskování útočné operace provádí se soustřeďování svazků armády na velkém prostoru a mimo operační směr. Vyčkávací prostory svazků budou rovněž vymezovány excentricky mimo směry ve vzdálenosti 30 až 50 km od čáry dotyku, a to tak, aby mohly svazky během poslední noci částečně rokádními pochody zaujmout bojovou sestavu pro průlom z chodu. Vyčkávací prostory, které se volí po obou stranách pochodových os, dosahují značných rozměrů vzhledem k tomu, že se v nich pochodové proudy nesrážejí. Tato velikost však není na závalu, naopak je nutná k utajení útočné operace, k lepšímu využití terénu a k menší zranitelnosti vojsk. Dělostřelectvo vzhledem k menším vyčkávacím prostorům, kratším proudům a svému umístění v hloubce pochoduje z hloubky směrem k úseku průlomu.

Tento způsob vyvedení vojsk do průlomu z chodu klade značné požadavky na štáb a zvláště na organizaci pořádkové služby.

Závěr

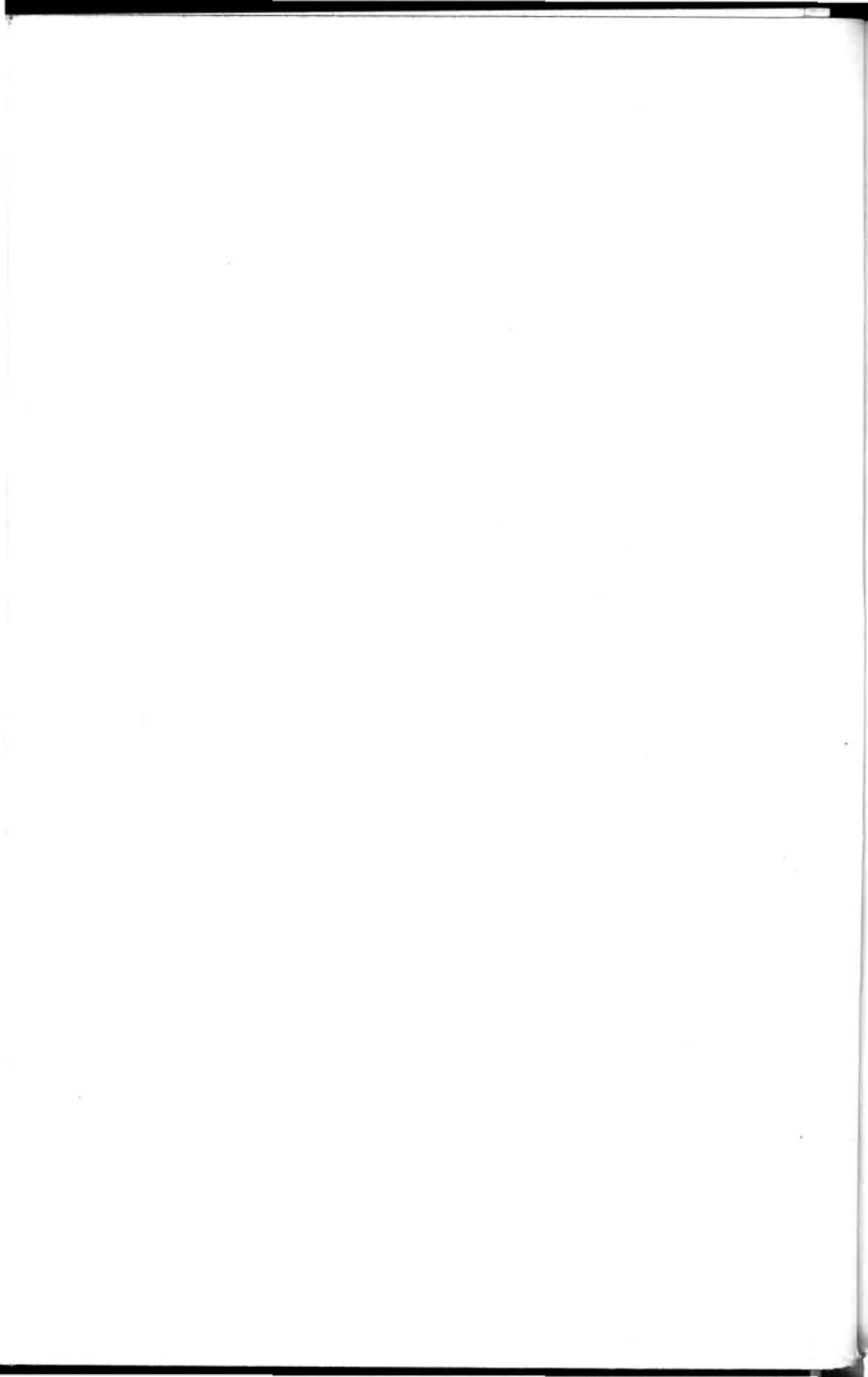
V našem pojednání jsme poukázali a zdůvodnili jeden z možných způsobů plánování vyvedení vojsk v útočné operaci vševojskové armády při průlomu připravené obrany nepřítele z chodu se zaujetím bojové sestavy, čítající v to dělostřelectvo, během jedné noci.

Probrali jsme a zdůraznili některé hlavní body organizace a přípravy regulační služby. Pro lepší názornost jsme na jednom z nákrešů uvedli i jednu z možných bojových sestav mechanisované divise prvního sledu armády.

V současném vojenském tisku jsou uváděny různé názory na stejné problémy, což je v celku správné. Četné diskuse vyvolané právě těmito různými názory se však velmi často zaměřují na otázky méně závažné a nejdou na pravou podstatu věci. Máme za to, že tu chybí dokonalá představa, a proto jsou mnohá pojednání málo přesvědčivá, poučná a názorná. Rovněž mnohé experimentální pokusy nevedou k cíli a jsou nákladné.

Takovým běžným úkazem nedokonalé představivosti jsou na příklad zákresy svazků druhého sledu armády na pracovních mapách.

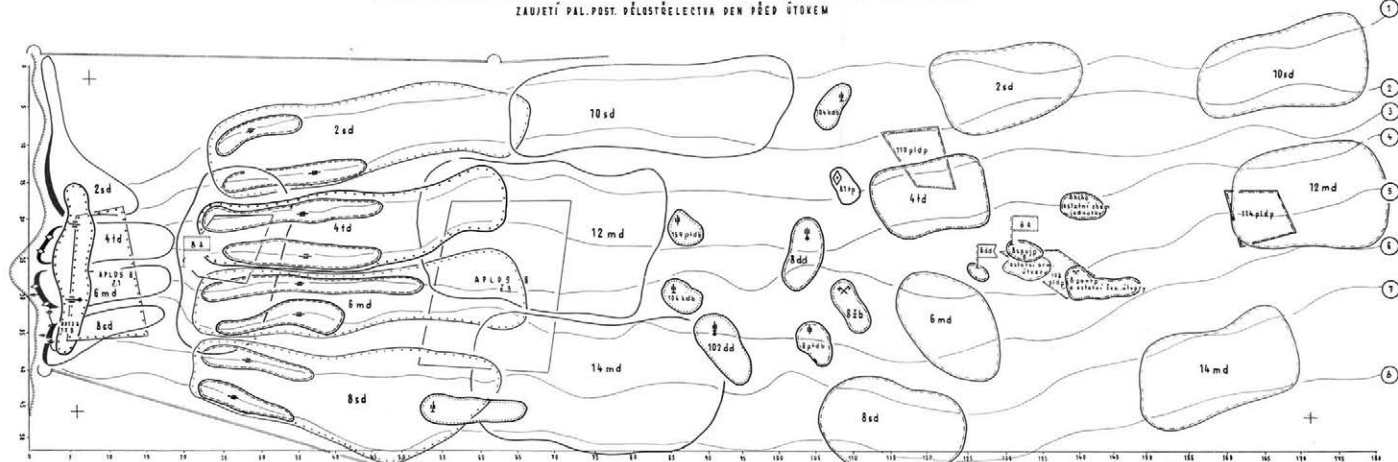
Postrádají totiž skutečnou hloubku a tím dochází k nereálným časo-

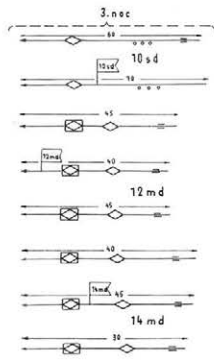
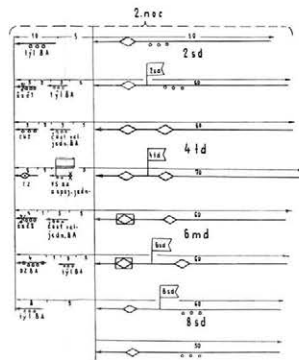
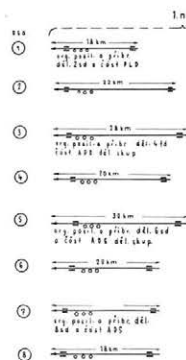
SCHEMA / PLÁN / VYVEDENÍ VOJSK 8. ARMÁDY K PRŮLOMU Z CHODU ZAUJETÍ PAL. POST. VĚLSTŘELCEV ZA DEN PŘED ÚTOKEM

PŘÍLOHA 2

pos
voj

Schema pochodových sestav pro přeskupení

Skupky a útvary 8. armády před přeskupením

Poslední postavení 8. armády

Průběh přeskupení

1. noc

2. noc

3. noc

4. noc

5. noc

6. noc

7. noc

8. noc

9. noc

10. noc

11. noc

12. noc

13. noc

14. noc

15. noc

16. noc

17. noc

18. noc

19. noc

20. noc

21. noc

22. noc

23. noc

24. noc

25. noc

26. noc

27. noc

28. noc

29. noc

30. noc

31. noc

32. noc

33. noc

34. noc

35. noc

36. noc

37. noc

38. noc

39. noc

40. noc

41. noc

42. noc

43. noc

44. noc

45. noc

46. noc

47. noc

48. noc

49. noc

50. noc

51. noc

52. noc

53. noc

54. noc

55. noc

56. noc

57. noc

58. noc

59. noc

60. noc

61. noc

62. noc

63. noc

64. noc

65. noc

66. noc

67. noc

68. noc

69. noc

70. noc

71. noc

72. noc

73. noc

74. noc

75. noc

76. noc

77. noc

78. noc

79. noc

80. noc

81. noc

82. noc

83. noc

84. noc

85. noc

86. noc

87. noc

88. noc

89. noc

90. noc

91. noc

92. noc

93. noc

94. noc

95. noc

96. noc

97. noc

98. noc

99. noc

100. noc

101. noc

102. noc

103. noc

104. noc

105. noc

106. noc

107. noc

108. noc

109. noc

110. noc

111. noc

112. noc

113. noc

114. noc

115. noc

116. noc

117. noc

118. noc

119. noc

120. noc

121. noc

122. noc

123. noc

124. noc

125. noc

126. noc

127. noc

128. noc

129. noc

130. noc

131. noc

132. noc

133. noc

134. noc

135. noc

136. noc

137. noc

138. noc

139. noc

140. noc

141. noc

142. noc

143. noc

144. noc

145. noc

146. noc

147. noc

148. noc

149. noc

150. noc

151. noc

152. noc

153. noc

154. noc

155. noc

156. noc

157. noc

158. noc

159. noc

160. noc

161. noc

162. noc

163. noc

164. noc

165. noc

166. noc

167. noc

168. noc

169. noc

170. noc

171. noc

172. noc

173. noc

174. noc

175. noc

176. noc

177. noc

178. noc

179. noc

180. noc

181. noc

182. noc

183. noc

184. noc

185. noc

186. noc

187. noc

188. noc

189. noc

190. noc

191. noc

192. noc

193. noc

194. noc

195. noc

196. noc

197. noc

198. noc

199. noc

200. noc

201. noc

202. noc

203. noc

204. noc

205. noc

206. noc

207. noc

208. noc

209. noc

210. noc

211. noc

212. noc

213. noc

214. noc

215. noc

216. noc

217. noc

218. noc

219. noc

220. noc

221. noc

222. noc

223. noc

224. noc

225. noc

226. noc

227. noc

228. noc

229. noc

230. noc

231. noc

232. noc

233. noc

234. noc

235. noc

236. noc

237. noc

238. noc

239. noc

240. noc

241. noc

242. noc

243. noc

244. noc

245. noc

246. noc

247. noc

248. noc

249. noc

250. noc

251. noc

252. noc

253. noc

254. noc

255. noc

256. noc

257. noc

258. noc

259. noc

260. noc

261. noc

262. noc

263. noc

264. noc

265. noc

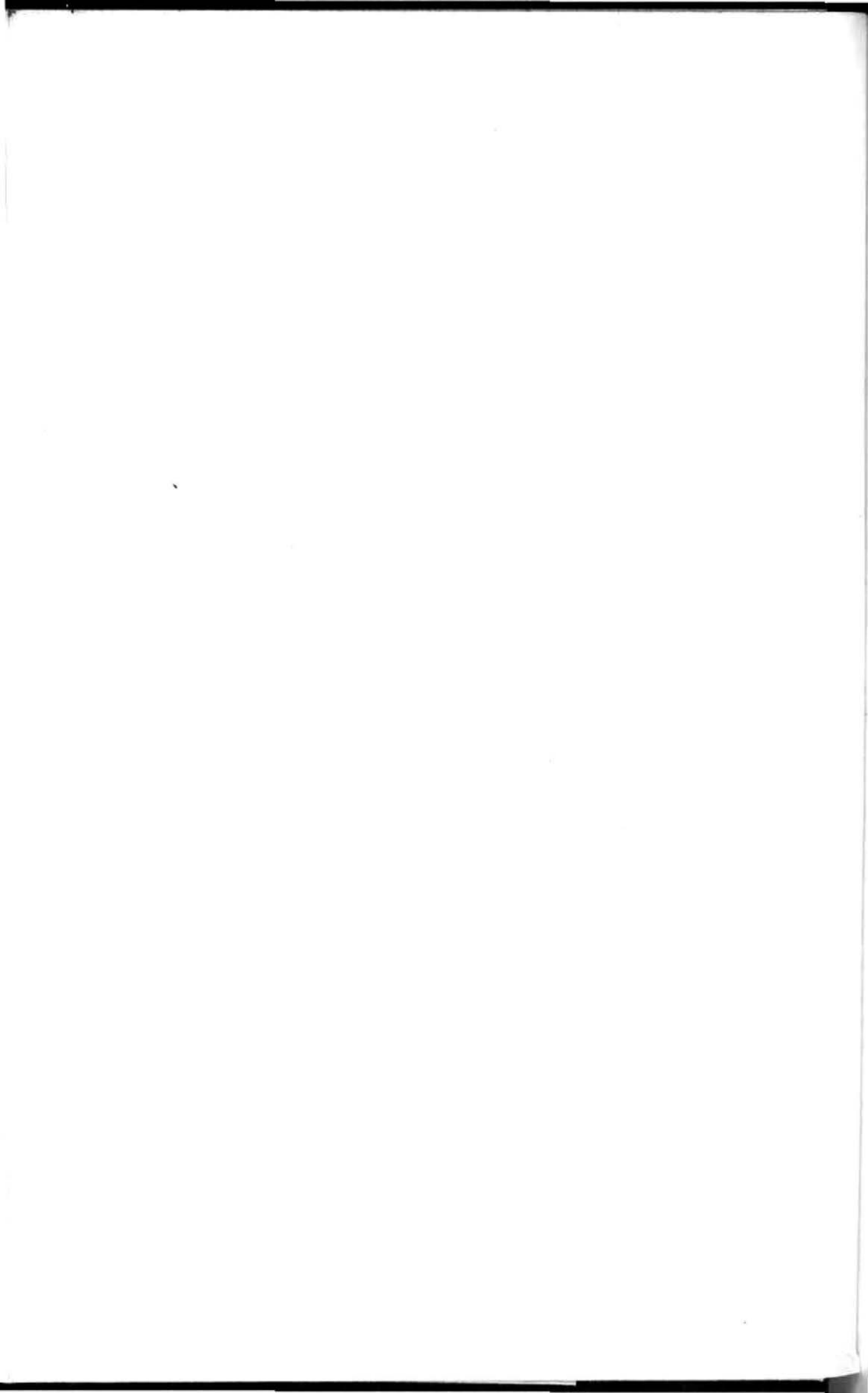
266. noc

267. noc

268. noc

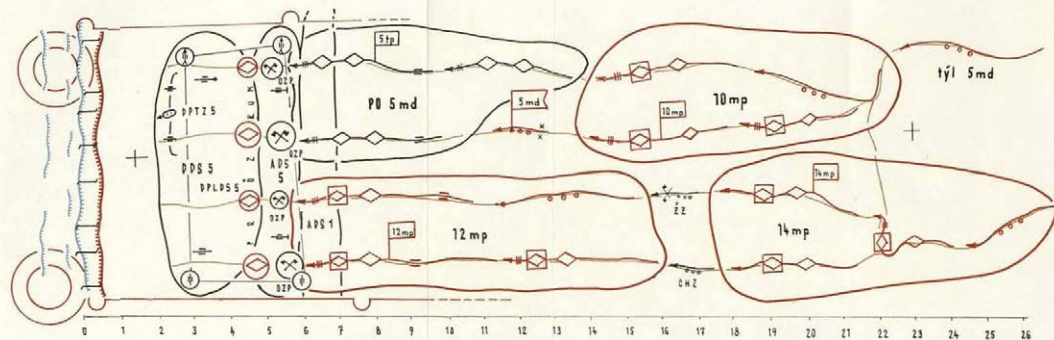
269. noc

270. noc

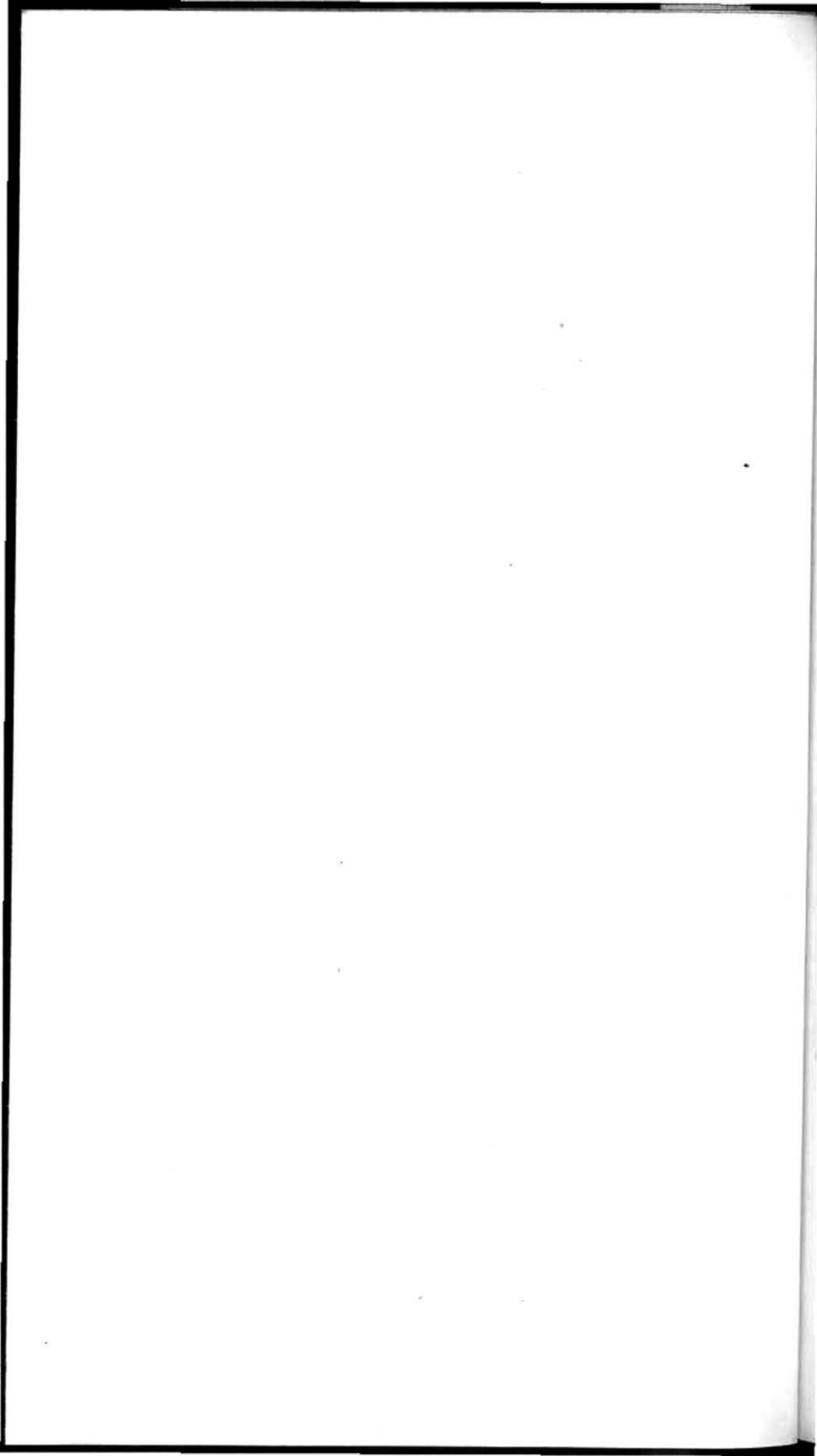

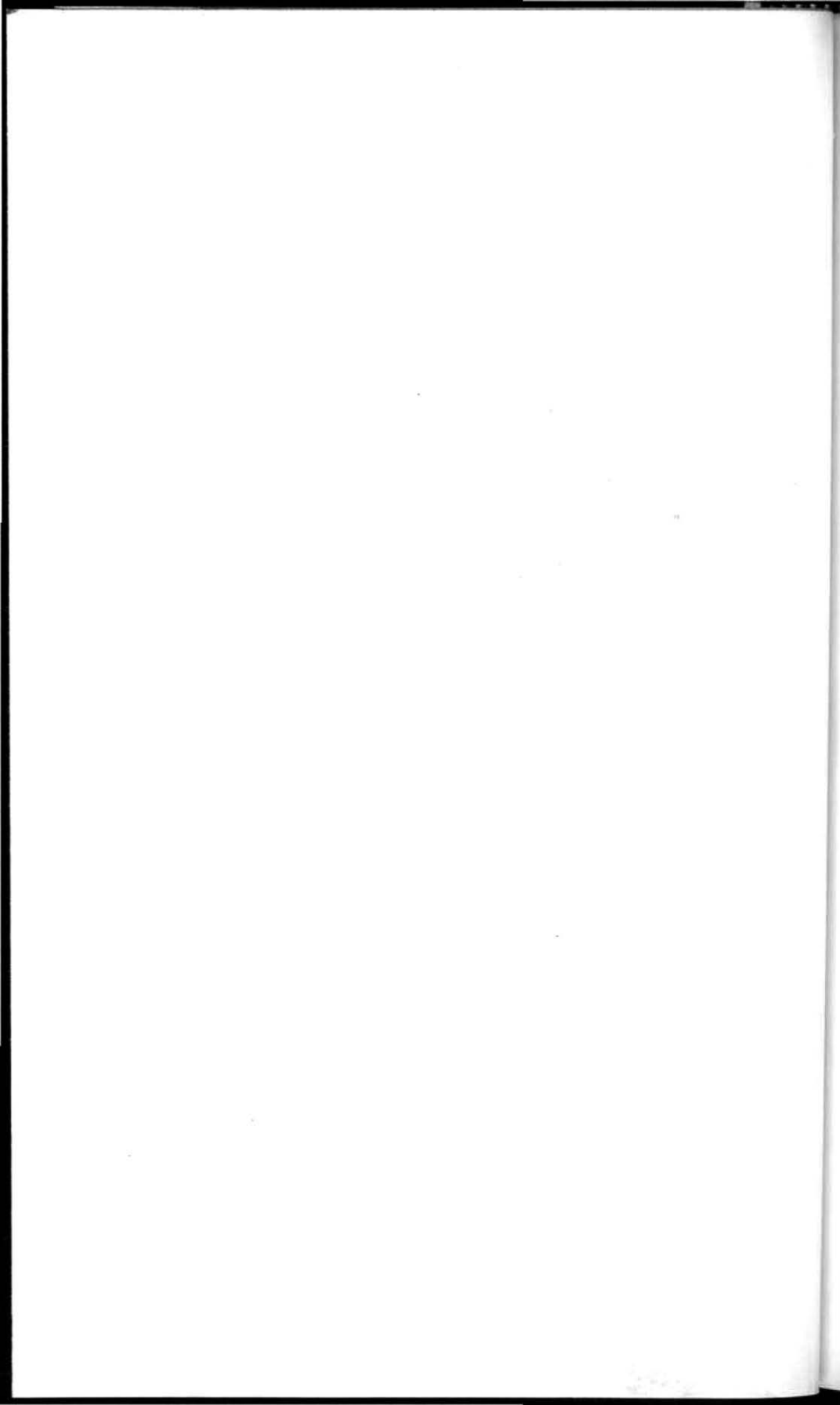
BOJOVÁ SESTAVA MECHANISOVANÉ DIVISE PRVÉHO SLEDU PRO ÚTOK Z CHODU

(v době atomového úderu)

Poznámka: Kalkulováno s hustotou 35 vozidel na 1 km,
 vzdálenosti mezi prapory / oddíly / 500 m
 PDS prvního sledu mech. divise začleněná do pochod. proudů

vým kalkulacím a k nesprávnému rozhodování při jejich zasazování během vedení boje a p.

Proto je nutno jít vždy do hloubky, vyzkoušet u vojsk teoretické myšlenky a k získání dokonalé představy používat v plné míře názorných pomůcek. V současné době, kdy se operace i boj vyznačují velkou dynamikou a s ní spojenými četnými přesuny a pochody, je velmi důležité, aby všichni příslušníci naší armády měli dokonalou představu o zásadách přesunu, hlavně o hustotě vozidel, rychlosti, délce proudů a o tom, jaké množství vozidel a bojové techniky je mnohdy na poměrně malém prostoru a jak bude velmi obtížné zabezpečit jejich včasný a odpovídající manévr.

Velké vzdálenosti, které musí svazky během operace překonávat, vyžadují dobře organizovaných, plynulých a rychlých přesunů, v nichž bude hlavním problémem správné uspořádání pochodových proudů skládajících se přidělením posilových prostředků z různých druhů vojsk.

Plánování vyvedení vojsk při průlomu z chodu jsme rozvedli na podkladě dlouholetých praktických zkušeností získaných při organisování a plánování pochodů.

Nynější složení vševojskové armády vyžaduje od štábu detailnější plánování a klade velké požadavky na velení. Proto je nutno veškeré plánování spojené s přípravou a provedením útočné operace zjednodušit a provádět tak, aby bylo pevným podkladem pro stručná a jasná bojová nařízení, účelnou dokumentaci (neopakovat stejné body v různých plánech) a p.

Z rozebraných otázek vyplývá ještě další závažná okolnost — provedení určitých radikálních změn v organisaci svazků vševojskové armády vzhledem k vedení operací v současných podmínkách, čímž by odpadlo i velmi mnoho nedostatků způsobených právě dosavadní organisací.

Organisační změny odůvodňujeme takto:

— svazky dosavadního složení se vlivem stoupající techniky staly již těžkopádnými;

— počty útvarů a jednotek svazků znesnadňují stálé a pružné velení (štáb dosavadního složení nedostačuje);

— počty vozidel způsobují velké proudy na osách a včasnost jejich zásahu je problematická;

— k urychlení rozvinutí dělostřelectva, i protiletadlového, a k umožnění pohybu terénem zavést samohybné dělostřelectvo.

S povděkem přijmeme každou konstruktivní kritiku, která naše myšlenky rozvine a přinese nové. Jen tak je možno vyřešit mnohé a složité problémy soudobého boje.